

การศึกษาการจัดการแนะแนวในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11

นายพล ต่ำดี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-637-911-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A STUDY OF GUIDANCE SERVICE MANAGEMENT IN SCHOOLS UNDER
THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT
OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION
COMMISSION, EDUCATIONAL REGION ELEVEN.**

MR. POL SUMLEE

**สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Elementary Education**

Department of Elementary Education

Graduate School

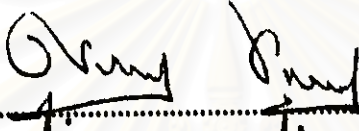
Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-637-911-9

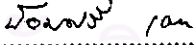
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการจัดการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
เขตการศึกษา 11
โดย นายพล ต่าลี
ภาควิชา ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. น้อมศรี เกท

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ฐมา สุคนธมาน)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. น้อมศรี เกท)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิไล แฉ่มงามเหลือ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงอย่างเดียว

พล ต่าลี : การศึกษาการจัดการบริการแนะแนวในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11 (A STUDY OF
GUIDANCE SERVICE MANAGEMENT IN SCHOOLS UNDER THE EXPANSION OF BASIC
EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY
EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION ELEVEN) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.น้อมศรี
เทศ, 204 หน้า. ISBN 974-637-911-9.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการจัดการบริการแนะแนว ในด้านการบริหารงานแนะแนว การจัดการ
แนะแนว 5 บริการ การสนับสนุนงานแนะแนว ปัญหาการจัดการบริการแนะแนว และแนวทางการจัดการบริการแนะแนวใน
โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
เขตการศึกษา 11

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่จัดให้มีครูแนะแนวเพื่อรับผิดชอบงานด้านแนะแนว ให้ครู
แนะแนวรับผิดชอบสอนในคาบกิจกรรมแนะแนว โรงเรียนจัดห้องแนะแนวร่วมกับห้องอื่น ๆ มีการจัดประชุมชี้แจง
แก่คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง ปัญหาการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนได้แก่ ขาดการสนับสนุนด้าน
งบประมาณและครุภัณฑ์ ไม่มีเวลาให้กับงานแนะแนวเพราะมีงานอื่นอีกมาก งานแนะแนวยังไม่เป็นระบบที่ชัดเจน
ขาดเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการแนะแนวเพื่อประกอบการค้นคว้า

การจัดการบริการแนะแนว ครูแนะแนวส่วนใหญ่จัดการครบทั้ง 5 บริการ ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา
อาชีพ และการปรับตัวทางสังคม บริการสำรวจข้อมูลนักเรียน ส่วนใหญ่มีการจัดทำระเบียบสะสมโดยบันทึกประวัติ
ของนักเรียนเป็นรายบุคคล ปัญหาที่พบคือ เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไม่เพียงพอ การจัดการสารสนเทศ ส่วน
ใหญ่จัดป้ายนิเทศให้ข่าวสารด้านการศึกษา อาชีพ ปัญหาที่พบคือ ขาดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่น่าสนใจ และขาดข้อมูลที่
ทันสมัย บริการให้การปรึกษา ส่วนใหญ่มีการปรึกษาทั้งรายบุคคลและแบบกลุ่ม ปัญหาที่พบคือไม่มีห้องให้การ
ปรึกษาที่เป็นส่วนตัว บริการจัดวางตัวบุคคล ส่วนใหญ่จัดหาทุนให้กับนักเรียนที่ขาดแคลน เชิญวิทยากรในท้องถิ่น
มาให้ความรู้และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับอาชีพ ปัญหาที่พบคืองบประมาณไม่เพียงพอในการช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน
บริการติดตามผลส่วนใหญ่จะมีการติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว ปัญหาที่พบคือ ขาดการติดตามและ
ประเมินผลโดยรวมของการจัดการบริการแนะแนว

แนวทางการจัดการบริการแนะแนว ควรบรรจุอัตราครูที่จบสาขาแนะแนวโดยตรง หรือจัดอบรมเชิงปฏิบัติ
การให้ครูแนะแนว จัดวางระบบงานแนะแนวให้ชัดเจน รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ เครื่องมือแนะแนวให้
แก่โรงเรียน และผู้บริหารควรมีเทคนิคติดตามผลงานแนะแนวอย่างสม่ำเสมอ

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิติกร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C840954 : MAJOR EDUCATION ELEMENTARY

KEY WORD: GUIDANCE / THE PROJECT OF OPPORTUNITY EXPANSION OF BASIC EDUCATION

POL SUMLEE : A STUDY OF GUIDANCE SERVICE MANAGEMENT IN SCHOOLS UNDER THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION ELEVEN. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. NORMSRI CATE, Ph.D. 204 pp. ISBN 974-637-911-9.

The aim of this research was to study the guidance service management in the following aspects; its administration, the five services offered, the facilities and support for the work, the management problems, and the guideline for its implementation in schools under the Expansion of Basic Education Opportunity Project of the Office of the National Primary Education Commission, educational region eleven.

The study revealed that most school administrators had appointed a teacher to take care of the guidance services offered at times allocated for guidance activities, often arranged in the same room used for other activities, and conduct the meeting between teachers, students, and parents. The problems were that there was a lack of budget support, insufficient supply of durables, inadequate time allocated for guidance services due to engagement in many other jobs, and disorganized system of the guidance service management.

As for the guidance service management, it was found that most guidance teachers offered all five services covering services on education, vocation and social adjustment. The individual inventory service was offered to accumulate record of individual students. The problem found was that there were not enough instruments used to collect data. The information service in education and vocation were presented by posting them on a bulletin board. The problems were found that the media used for publishing educational and vocational information was not up to date. Counseling service for both individuals and groups were offered but there was a problem of not having a private place for counseling. The placement service was mostly carried on by raising funds for poor students. The problem found was that there was inadequate budget to support poor students. The follow-up service began after the student had left school, but there was a problem of having no summative evaluation of the guidance service management.

The guidelines for operation were schools should have trained personnel in guidance and counseling, organized work systematically, provided budget and materials, and supervised periodically.

ภาควิชา..... ประถมศึกษา

สาขาวิชา..... ประถมศึกษา

ปีการศึกษา..... 2540

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาช่วยเหลืออย่างมากจาก
รองศาสตราจารย์ ดร. น้อมศรี เคท อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ช่วยชี้แนะแนวทาง
การดำเนินงาน แนวทางการแก้ปัญหา รวมทั้งตรวจแก้ไขความเหมาะสมทุกบทของวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. อума สุกนธมาน ประธานกรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทิไล แยมงามเหลือ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้
กรุณาชี้แนะแนวทางและให้ข้อคิดเห็นในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์
ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ วัชรวิ ทรัพย์มี
อาจารย์บังอร เอี่ยมรอด อาจารย์ศิริพร ไตรรัตน์วงศ์ อาจารย์พรเพ็ญ ปทุมศิริ
อาจารย์ประจวบ บุญใช้ ที่กรุณาช่วยตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สนับสนุนเงินทุนในการวิจัยใน
ครั้งนี้จำนวน 7,600 บาท

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อองลี - คุณแม่เจียน ศำถี ที ๆ และน้อง
ทุกคนที่ให้กำลังใจในการศึกษา และทำวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จได้ด้วยดี

พด ศำถี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
รายการตารางประกอบ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
คำถามการวิจัย.....	8
ขอบเขตการวิจัย.....	9
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
วิธีดำเนินการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ความหมายของการแนะแนว.....	12
องค์ประกอบของการแนะแนว.....	13
ประเภทและขอบข่ายของบริการแนะแนวในโรงเรียน.....	18
การบริหารงานแนะแนว.....	26
บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการแนะแนว.....	31
การสนับสนุนงานแนะแนว.....	34
ความสำคัญของโรงเรียน โครงการขยาย โอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	39
โครงสร้างหลักสูตรกับการจัดกิจกรรมแนะแนว.....	42
ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนโครงการ ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	45

	หน้า
สภาพและปัญหาการดำเนินงานแนะแนว.....	46
สภาพและปัญหาการจัดบริการแนะแนว.....	52
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
ประชากรและตัวอย่างประชากร.....	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การสร้างแนวทางการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
แนวทางการจัดบริการแนะแนวที่แก้ไขปรับปรุงตามการเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิ.....	134
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	141
สรุปผลการวิจัย.....	143
อภิปรายผล.....	152
ข้อเสนอแนะ.....	158
รายการอ้างอิง.....	162
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	167
ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแนวทางการจัดบริการแนะแนว.....	168
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	169
ประวัติผู้เขียน.....	204

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนตัวอย่างประชากรในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เขตการศึกษา 11 ที่ออกแบบสอบถาม	60
2	แสดงจำนวนตัวอย่างประชากรในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เขตการศึกษา 11 ที่ให้การสัมภาษณ์.....	60
3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพ.....	67
4	แสดงจำนวนและร้อยละของครูแนะแนว จำแนกตามสถานภาพ.....	69
5	แสดงจำนวนและร้อยละของครูแนะแนว จำแนกตามสภาพทั่วไปในการปฏิบัติงาน.....	71
6	แสดงจำนวนและร้อยละของครูแนะแนว จำแนกตามการรับผิดชอบงานแนะแนว.....	73
7	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการดำเนินการบริหาร งานแนะแนว การจัดระบบงานแนะแนว.....	75
8	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาการดำเนินการ บริหารงานแนะแนว และการจัดระบบงานวางแผนงานแนะแนว.....	76
9	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการจัดบุคลากร รับผิดชอบงานด้านแนะแนว.....	77
10	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาการจัดบุคลากร รับผิดชอบงานด้านแนะแนว.....	78
11	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามงบประมาณ สนับสนุนงานแนะแนว.....	79
12	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการจัดสถานที่ เพื่อดำเนินงานแนะแนว.....	80
13	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการตรวจสอบ การปฏิบัติงานแนะแนว.....	81
14	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการดำเนินงานประสานงาน แนะแนว และการช่วยเหลือจากกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	82
15	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาการประสานงาน และการสนับสนุนส่งเสริมงานแนะแนว.....	83
16	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการประชาสัมพันธ์ งานแนะแนว.....	84

รายการตารางประกอบ(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
17 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำนวนตามการนิเทศงานแนะแนว.....	85
18 แสดงจำนวนและร้อยละของครูแนะแนว จำนวนตาม การจัดบริการแนะแนวในแต่ละด้านและประเภทของการแนะแนว.....	86
19 แสดงจำนวนและร้อยละของครูแนะแนว จำนวนตามปัญหา การดำเนินการจัดบริการแนะแนว.....	87
20 แสดงจำนวนและร้อยละของครูแนะแนว จำนวนตามช่วงเวลา การให้บริการแนะแนว.....	88
21 แสดงจำนวนและร้อยละของครูแนะแนว จำนวนตามการให้ ความร่วมมือของผู้บริหาร และบุคลากรฝ่ายอื่น ๆ ในโรงเรียน.....	89
22 แสดงจำนวนและร้อยละของครูแนะแนว จำนวนตามงาน ที่รับผิดชอบต่อการจัดบริการแนะแนว.....	90
23 แสดงจำนวนและร้อยละของครูแนะแนว จำนวนตามการใช้วัสดุ อุปกรณ์ประกอบการแนะแนว.....	91
24 แสดงจำนวนและร้อยละของครูแนะแนว จำนวนตาม การจัดบริการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน.....	92
25 แสดงจำนวนและร้อยละของครูแนะแนว จำนวนตามปัญหา การจัดบริการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน.....	94
26 แสดงจำนวนและร้อยละของครูแนะแนว จำนวนตามการจัดบริการสนเทศ.....	95
27 แสดงจำนวนและร้อยละของครูแนะแนว จำนวนตามปัญหา การจัดบริการสนเทศ.....	97
28 แสดงจำนวนและร้อยละของครูแนะแนว จำนวนตาม การจัดบริการให้การปรึกษา.....	98
29 แสดงจำนวนและร้อยละของครูแนะแนว จำนวนตาม ปัญหาการจัดบริการให้การปรึกษา.....	99
30 แสดงจำนวนและร้อยละของครูแนะแนว จำนวนตาม การจัดบริการจัดวางตัวบุคคล.....	100
31 แสดงจำนวนและร้อยละของครูแนะแนว จำนวนตาม ปัญหาการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล.....	102

รายการตารางประกอบ(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
32	แสดงจำนวนและร้อยละของครูแนะแนว จำนวนตาม การจัดบริการติดตามผล..... 104
33	แสดงจำนวนและร้อยละของครูแนะแนว จำนวนตาม ปัญหาการจัดบริการติดตามผล..... 105
34	แสดงจำนวนและร้อยละของครูแนะแนว จำนวนตาม ปัญหาการจัดสถานที่และวัสดุ อุปกรณ์เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว..... 106
35	แสดงจำนวนและร้อยละของครูแนะแนว จำนวนตาม ปัญหาการประชาสัมพันธ์งานแนะแนว..... 107
36	ผลการตรวจสอบแนวทางการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนโครงการขยายโอกาส ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผู้ทรงคุณวุฒิ..... 124

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย